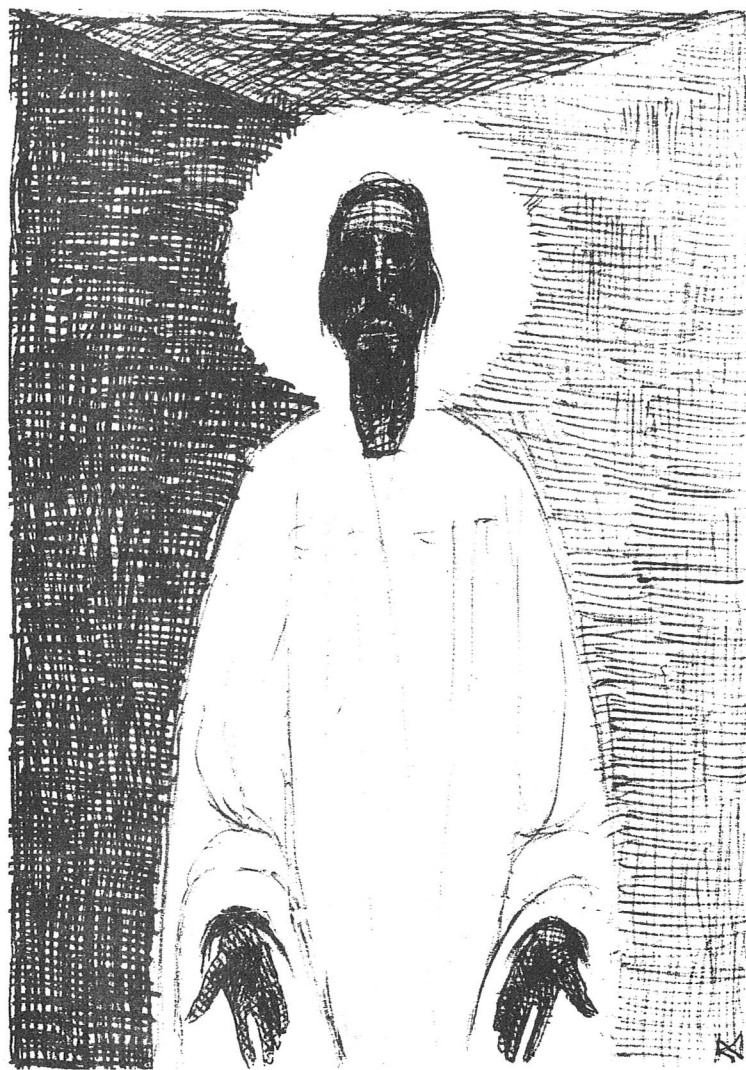

RE-FORMATIO

2/1972

DET ER FULDBRAGT

Langfredag 1972 - Johs. 19

AF PASTOR V. VESTENAA, SEJERSLEV

LANGFREDAG er den mest alvorsfyldte dag af kirkeårets dage. Der er vel mangfoldige mennesker i det såkaldte kristne Danmark, der ikke skænker denne dags betydning én eneste tanke, og betragter den som en arbejdsdag som alle andre af ugens dage eller som en fridag eller som en dag til forlystelse. - De ved ikke hvad de gør!

Der er andre, der nok bemærker dagen; men de kan ikke med den dystre alvor, som kirken lægger over, langfredag med talen om Kristi sonoffer.

Hertil må vi sige: "Har et menneske ikke lært at elske langfredag just i dens dybe, bitre alvor, vidner det om, at man endnu kun kender meget lidt til Kristi evangelium".

Langfredagsevangeliet forkynder en betydningsfuld kendsgerning, og kendsgerninger er da ellers noget, man lægger vægt på i vor moderne materialistiske tid.

Det er en historisk kendsgerning, at Jesus af Nasareth er død, og det er ifølge vor bibel en kendsgerning, at Jesu kors, der var hans disciples rædsel, blev deres og alle kristnes sejersmærke. Det er også en kendsgerning, at korsets prædiken har forandret vor jords udseende og liv. Millioner og atter millioner af mennesker har fundet deres livs redning, indhold og livskraft ved korsets budskab! Hvorfor? Fordi Guds forbarmende nådeplaner for vor faldne slægt blev virkeliggjort på Golgatha. Der blev de fuldbragt. Det er en kendsgerning, at Jesu kors er det eneste, der kan give en angrenede brødebetyngt synder hjertefred.

Det vigtigste ved en kendsgerning er ikke, om man forstår den; men hvordan man stiller sig til den. Pilatus vendte sig fra den med hans skrivebords-tvivl "Hvad er sandhed?". Jødernes ledende mænd ville tilintetgøre den ved at korsfæste herlighedens Herre. Den store hob stod i sløv tilskuen og ligegyldighed - gad ikke tage stilling.

På Golgatha blev Guds nådeplaner fuldbragt - nådeplaner, ja, netop! Intet menneske har fuldbragt et virkeligt menneskeliv efter Guds vilje. Intet menneske har opfyldt Guds lov, alle er afvegne - alle tilhobe, alle må give tabt, alle er under dommen.

"Jeg elendige menneske, hvem skal fri mig fra dette dødens legeme", stønner apostelen Paulus i sin nød, hvorefter han bryder ud i en lovsang til Gud for frelsen ved Jesus Kristus, vor Herre.

Føler man, at ens syndebyrde er ved at knuse ens hjerte, så bliver der brug for korset på Golgatha.

Alle må vi fælde den dom over vort eget liv: Det er ikke fuldbragt. Derfor er Jesu ord på korset "Det er fuldbragt" et glædeligt budskab for en angrende og bodfærdig synder. Sandelig han bar din smerte, så er du jo fri.

Jesus bragte soning for al synd, al synd, al synd! Alle, der vil frelses, kan blive det. Det er Guds langfredagsgave til en fortabt verden.

Hvad det kostede Jesus, kan ingen mennesketanke udmåle. Hele verdens

syndebyrde var ufattelig tung for ham, der var uden synd, og gudsforladtheden var en knusende smerte, uudholdelig, hvorfor Jesus også måtte råbe det ud i mørket: "Min Gud, min Gud! hvorfor har du forladt mig?"

Om dog langfredag kunne vække mennesker op af deres åndelige søvn, at de må se deres nød og komme til at råbe om frelse.

Langfredagsofferet er et evigt guldgyldigt offer. Hvilket budskab at lytte til og tage til hjerte.

I den hellige nadver tager den korsfæstede og opstandne frelser bolig i brød og vin "Det er mit legeme" - "Det er mit blod".

Ved Herrens nadverbord kan vi få del i det store langfredagsoffer, og vi kan aldrig komme for tit til Herrens nadverbord. Fristelserne til synd er stærke, og tvivlen kan storme vor tro med mange vilde tanker.

Langfredagsbudskabet er altså: Han gjorde det for din skyld!

Hvordan må vi da forholde os, når vi har modtaget så stor en gave?

Ja, så må vi da søge efter at gøre alt, hvad vi kan, for at gøre Jesus glad!

Vi kan gøre ham glad ved, at vi kommer trofast i den kristne menighed og er med i lovsangen, takken og tilbedelsen. Og vi har hans eget ord for, at han hjertelig længes efter at være til bords med os, hvor han selv er vært.

Han glæder sig, når han må få lov til at sende os fra gudstjenesten ud til en gudstjeneste i hverdagen, hvor det både er vor lykke at leve Gud nær og at hjælpe vor trængende næste både til sjæl og legeme.

Det er fuldbragt! Måtte dette kærlighedsoffer smelte vore hjerter. Vi elsker, fordi han elskede os først. Amen.

KOMMENTAR

JESUS CHRIST SUPERSTAR

AF PASTOR POUL EXNER, ALBERTSLUND

MAN HØRER, at JESUS CHRIST SUPERSTAR går i Falconercentret. Man overvejer at tage ind og se forestillingen, men re-sonnerer, at det er der nok tilstrækkelig mange andre, der gør, og man vil ikke være med til at øge sensationen.

Så får man pludselig et ydre påskud til alligevel at tage derind i form af en opfordring fra Re-formatio til at skrive om den.

Denne anledning vil jeg gerne sige tak for, for det hele omkring denne sag er alligevel ret spændende.

Jeg har aldrig været i Oberammergau. Hvis jeg havde det, ville jeg bedre kunne sammenligne disse spil og Superstar rent teknisk og udstyrmæssigt. Musikalsk kan den i nogen måde sammenlignes med Bach's passioner med hensyn til opgave. Tekstmæssigt kan den sammenlignes med lidelseshistorien bag i salmebogen. Hvis vi tager de ting alvorligt, som vi her drager ind i sammenligning, kommer vi også til at indrømme Superstar en placering.

Ja forestillingen er i sig selv et udtryk for en indre nødvendighed. Den er lidelseshistoriens møde med vor tid. Dette er hvad vor tid formår med

hensyn til musik, teknik og sprog, når det netop drejer sig om vor tid. Vi spiller stadig Bach og Shakespeare, og det er nok bedre end det, vor tid laver, men den laver dog noget, og den laver i allefald ikke Bach og Shakespeare. Men dette er, hvad den laver, og med dette fortæller den så "The Greatest Story ever Told".

Jeg har gennemgående meget sympati for "Unge Kristne". Jeg beundrer dem vel nærmest og henter hjælp fra dem, hvis jeg endelig selv skal have noget utraditionelt op at stå. Men jeg kan nok ikke rigtig følge dem i deres skarpe afvisning af 'SUPERSTAR'. Jeg forstår bedre dem, der finder anledning til at uddele traktater ved udgangen efter forestillingen. Alt hvad man kan indvende og kritisere denne forestilling for i retning af blasfemi og kommerciel udnyttelse af Jesus, det afsløres allerede af stykket selv.

Derfor er der i sidste omgang kun een ting, der bliver stående: Historien selv. Den hellige skrift er mere hellig end Tim Rice's tekst og Møllehaves oversættelse, men historien er den samme, og her bliver den altså fortalt nogle gange og for nogle mennesker hvor den ellers ikke ville være blevet fortalt. Nogle må dog gå hjem og slå den efter i bibelen, andre må dog huske den lidt længere og genkende den lidt bedre, når de fra tid til anden hører den i brudstykker eller ser billeder rundt om, der illustrerer den.

Jamen er den da ikke klar ukirkelig og ukristelig ved f. eks. ikke at vise opstandelsen. Nej – netop ikke. For det er kun kirken, der kan fortælle den historie. Det er kun kirken, der har den opgave at forkynde Herrens død indtil han kommer. Det er i kirken at den Opstandne "overlever" indtil Hans komme i herlighed.

'Superstar' er et vidnesbyrd om, at hans historie vil fortælles. Hvis nogle med Superstar prøver at lyve Jesus død, modarbejder de altså sig selv, og "blæser af Ånder ud kun deres egen" for at citere Grundtvigs: Påskeliljen.

Vi kan godt ved 'Superstar's ydre succes spørge os selv som kirke: Hvorfor kan vi ikke få de mange i tale, når vi fortæller historien, men det er ikke sikkert, det er vores opgave på det plan. Vores er den meget større: at være forudsætningen for at historien overhovedet lever, fordi vi som kirke er Kristi legeme og derfor selv resultatet af Hans opstandelse.

Jesu jordeliv var en række dage af ord og handlinger med ham som grundled. Udenom disse ord og handlinger gik "rygterne ud i den omliggende egn". Sådan går rygterne om Jesus stadig rundt i de små hjem og på beværtninger og i theatersale med udgangspunkt i den korsfæstede og opstandnes nærvær i sin menighed. Nogle gange er rygten lidt flimrende og upræcist, sommetider er det offer for forvanskning, reaktionerne er allehånde fra spot, misforståelser over til "det vil vi gerne høre mere om en anden gang" og "stik i hjertet". Vi hverken kan eller skal magte kontrollen med hele denne proces. Vi skal æde og drikke Herrens legeme og blod, og derved forkynder vi hans død indtil han kommer.

Hvis man kender Jesus i brødet og vinen, er der intet nyt i selve historien om Superstar, men nok en stille glæde over, "at Kristus forkyndes på enhver måde", og rygten om ham har i dette tilfælde ikke kompromitteret ham specielt.

DET HELLIGE KORS

AF PASTOR EDMUND JENSEN, ORMSLEV

KORS m. m. høres i daglig tale sammen med påkaldelser af fanden og alle hans ulykker. Hals skyldes, tænder børstes, pastiller lægges ind, men denne art af dårlig ånde er man ikke opmærksom på og kan vel også gøre lykke endda her i verden. – Det kommer fra hjertet, siger Kristus.

Mange interesserer sig for fremmede religioner, som vi nu om dage har rig lejlighed til at høre om og se ytre sig. Religionerne har hver sit symbol, der ved en betragtning åbenbarer det væsentlige. Hinduismens symbol er OM skrevet på sanskrit, det ældste indoeuropæiske sprog, og Buddhismens er hjulet med otte egre. Fra Taoismen kendes yang (det lyse område) og Yin (det mørke område). Islams symbol er de arabiske skrifttegn, som udtrykker bekendelsen til Allah, den ene Gud. – Men vor religions symbol er et kors, der viser hen til den korsfæstede Jesus fra Nazareth, som er Kristus (Messias, Gud).

Et lille fint sølv- eller guld-kors i kæde er en dåbsgave, især til piger. På sin konfirmationsdag bærer pigen det gerne udenpå sin hvide kjole. Og står hun en dag som brud i kirken, kan det igen være hendes smykke.

Nogle har altid en kæde med et kors ved (eller et krucifix, et billede af Kristus på sit kors) om halsen skjult under tøjet. Og det er der ikke spor af underligt ved. Korset skal minde sin bærer om, at Kristus er Herren, så al anden autoritet over os er underordnet hans.

Men i det sidste års tid er mange unge begyndt at prange åbenlyst med kors, helst store og mærkelige. Hvorfor? Er det blevet en mode, fordi der skulle være noget mystisk ved et kors? I forrige tider tillagde man jo kirkebley og andre ting fra kirker magiske kræfter.

Alt kan stjæles – og det blir det osse, ifølge Storm P. Kors er blevet så eftertragtede, at man ved nattetide sniger sig ind på kirkegårde og fjerner metalkors fra gravsten, de er nemlig helt rigtige. Derimod skyldes tyveri af lysestager og andet inventar i de åbne kirker uden tvivl, at antikviteter giver cash.

Jesus Christ Superstar og så kors er afgjort noget, der er "in". Og selvfølgelig spørger gamle kristne: Er det den korsfæstede Kristus, man har fået føling med? Hvor dybt stikker det? Hvor længe vil det stå på?

Måske det brede røre snart vil blive skyllet væk af begejstring for noget andet: andre symboler, ny mode. – Og de, der fabrikterer T-shirts med navnet Jesus til ungdommen vil også være leveringsdygtige, den dag der skal stå satan på ryggen.

Men udelukket kan det ikke være, at nogle er kommet Jesus så nær, at de ikke længere ved, til hvem de ellers skulle vende sig.

Når et menneske skal døbes, tegner præsten med hånden et kors for dets ansigt og bryst som en tilkendegivelse af, at det menneske i dåben vil blive overgivet til den korsfæstede Herre Jesus Kristus som hans ejendom. Men i kirken gør ikke blot præsten korsets tegn, mange gør det. Også konger og dronninger.

Så et kors er altså ikke til at rende rundt og "spøge" med.

KOM, vi går ind! — Som i flere Gudshuse ses et stort krucifix oppe foran korbuen. Det står på en tværbjælke, der hviler på buens piller. Da huset skulle bringes i god stand, benyttede man lejligheden til at flytte krucifixet fra en nordvæg, hvor det engang var anbragt, men hvor nu kalkmalerier var blevet afdækkede, tilbage på dets oprindelige plads.

Næstes kan det ikke, at Kristus på sit kors virker stærkt. Han ses af alle, der kommer ind i kirken og vender sig mod alteret, og fra enhver plads i skib og tårnrum.

Hvordan så Jesus ud? Det vides ikke. Vi har intet originalt billede af ham i form af tegning, maleri, skulptur eller foto. Men vi har det billede af ham, som de fire evangelister maler os for øje. De bevidner, at han var et menneske blandt mennesker og Guds Søn.

Hvordan korset så ud, som Jesus blev hængt på, er ikke til at afgøre med sikkerhed. Der gaves flere udformninger af dette marterredskab.

Kunstnere har gennem tiderne skabt mange billeder af den korsfæstede Jesus, hver i sit materiale og med sine forudsætninger og inspiration.

Krucifixet her er givet os af en ukendt kunstner engang i 15. årh. vel. Et krucifix skabt f. eks. af Robert Jakobsen ser jo anderledes ud, men kunne virke ligeså myndigt i rummet.

Nogle siger, at folk skræmmes væk af det "uhyggelige" kunstværk, som hænger der lige midt i det hele. Mon ikke de fleste drages af det?

Det er sandt, at den kristne kirkes store højtid er påsken, fejringen af Kristi opstandelse af døde. Men hvem er han, der ikke skulle rådne i de dødes rige og derfor blev oprejst af døde og lever? Den korsfæstede. Forud for påskemorgen var langfredag. Som den hellige apostel Paul skrev til de kristne i Kolossæ, "besluttede Gud at forlige alt med sig, hvad enten det er på jorden eller i himlene, idet han stiftede fred ved blodet på hans (den elskede Søns) kors".

DU "nej" nok for korset, siger nogen. — Vi træder ind i en af stolene og sætter os.

Han, der er afbildet deroppe, måtte udholde smerter — som så mange andre før og siden — og døde. Men han var en uskyldig mand. Hans eneste "skyld" var, at han elskede Gud og mennesker, Gud Fader og alle hans børn. Syge, lemlæstede, krøblinge. De sultne og hjemløse tiggere. Fangerne. Forældreløse børn og enker. Fremmede. Flygtninge. Alle de uønskede, som er så skønne for Gud. Og dem, der nages af ond samvittighed. — Han elskede også de rige, de velbærgede og selvsikre. Hans ofte hårde ord til dem var de gode ord, den skjulte barmhjertighed, de trængte til.

Vi kan ynke ham for hans skæbne, føle bitterhed over den godes afmagt. Men på vej til Golgata selv bærende sit kors hørtes han sige: Græd ikke over mig.....

Se, korset er andet end symbolet på håbløsheden i al menneskelig lidelse.

Herre Krist! Du alene holdt os ud og holdt ud med Gud, at det ikke skulle bryde mellem Gud og os. Herre Krist! Du har sejret og lever.

— skulle eller kunne
nogen gå til grunde
som på Herren ser?

HERRE KRIST, du har sagt, at vil nogen have med dig at gøre og lære af dig, han må tage sit kors op og følge dig.

Kristi efterfølgelse. — Er det at acceptere sig selv, som man er skabt og

udviklet, biokemisk og psykisk, psykosomatisk, fordi naturen ikke er til at ændre? — Er det i resignation, med tålmod og i ydmyghed at "finde sig" i livets tilskikkelser? — Er det også under de givne forhold, værende og kommende, at prøve på at efterligne dig og være god, elske — omend det kun bliver svagt og i ringe omfang, med forbehold og begrænset?

Herre Krist, efter mit kendskab til dig, som dine hellige har fattet det og forklaret os, er det ved at gå op for mig og blive indlysende takket være Gud Helligånd, at det er noget helt andet at være i dit følge.

Det er resten af vort liv at drages af din kærlighed til Gud og mennesker, at hengive os til dig, Sønnen og nærme os Faderen og samtidig nærme os til mennesker, fordi de alle er dine og vore brødre og søstre, fædre og mødre. Et herligt familieliv i bod og taksigelse.

Så rejser vi os for at gå ud. — AVE CRUX SPES UNICA.

BIBELSYN 4

AF PASTOR O. LUND PALLESEN, LYNGBY

"FRA Gammel Testaments lovsamlinger og profetstekster breder denne opfattelse af 'bogens' ord som 'Guds ord' sig til de øvrige dele af Gammel Testamente, og på tilsvarende måde er det gået med Det nye Testamente: Fra evangeliernes Jesusord..., der for den kristne er 'Guds ord', præges forståelsen af de øvrige nytestamentlige tekster... som — 'Guds ord'. Således skriver Professor Eduard Nielsen i Radiogrundbogen "Bibelen som helligskrift", Fremad 1969, (S. 9-10).

Bogen bringer i øvrigt ikke videre Klaring med Hensyn til Bibelsynet, omend Problematikken hist og her berøres, f. Eks. i Omtalen af det historisk betingede Ord, der ofte "rækker ud over dagen og vejen", og Formuleringen om, at Nedtegningen gør Ordene til "evige sandheder" og derved giver Meningsændring med de Spørgsmål, dette Fænomen i sig selv rejser, — og så med Henblik på, at den levende Gud i en vis Måde skulde være "blevet tavs", når først der er skabt en Bibel. Dette rejser igen Spørgsmålet om "forholdet mellem skrift og tradition" (S. 17).

I øvrigt behandler Grundbogen de sædvanlige bibelexegetiske og -theologiske Problemer og giver et sammentrængt Referat af den historisk-kritiske Bibelforskningens nuværende Synspunkter og "Resultater" med Hensyn til såvel Gammel som Ny Testamente.

I et Afsnit (9. Bibelen i kirkens mission, forkyndelse og undervisning, (S. 144-159) behandler Dr. Johs. Aagaard Kirkens Bibelbundethed og Frihed. Folkets "Sendelse" er det overordnede og fundamentale Begreb. Og Bibelen er selv Missionsskrifter (S. 149) til Videregivelse af det givne. De bibelske Tekster kan dog tillige fremtræde for Mennesker som det sidste Ord i en Sag — og derved blive Guds Ord på en igangsættende Måde. Og skønt den historisk-kritiske Metode er "kommet for at blive" (S. 158), skulde dette ikke afskære Teksterne fra at blive "det, de inderst inde er, tiltale, fordring, tilgivelse, kort sagt Guds Ord, som får menneskers ord og handlinger i deres magt" (ibid). Dette har også økumenisk Betydning i Retning af at skabe Enhed, men ikke altid Enighed, mellem Kristne af forskellige Observans.

Det historisk-kritiske Syn på Bibelen (conf. 11. Bibelen og den moderne historiske forskning, af Professor Eduard Nielsen, S. 177-190) hænger sammen med det moderne Livssyns Gennembrud i Oplysningstiden, hvorefter Menneskets personlige Erfaringer og Iagttagelser lægges til Grund for dets Opfattelse af Tilværelsen. Bibelen må derfor betragtes på Linie med andre Skrifter fra Oldtiden og indtænkes for den historiske Relativismes Dom. Og de Sandheder, der under den historisk-kritiske Metodes Arbejde kommer for Dagen, kan ikke være Kristendommen uvedkommende, idet, som det hedder: "Gud har hånd i hank med den virkelige histories begivenheder og gennem dem møder mennesket" (S. 184).

Det er i Parentes bemærket af Betydning at forstå, at moderne Exegeter af den historisk-kritiske Skole virkelig mener, at det er den Historie, den relativiserende Kritik stykkevis når frem til at beskrive (og kanonisere), der er Åbenbaringsformidler!! - Dette turde være et Dogme, et Axiom, der tilmed skal legitimere Bibelkritikken rent teologisk.

I en afsluttende Afhandling i Bogen (12. Bibelen og kirken, S. 191-200) behandler Professor Hejne Simonsen Problematikken om Guds Ord - dels som oplysende og belærende Meddelelse - dels som det, der skal befale, dømme, oprejse og forjætte (personlig Tiltale) og dermed også dets Forhold til Skriften, der på luthersk Grund ikke kan isoleres fra Ordets Forkyndelse. Bibelens Budskab vil ikke være en hvilende Skat, men vil som en Del af sit Væsen vinde stadig fornyet Skikkelse i sine Tilhøreres menneskelige Situation, hedder det (S. 197).

Om Bibelordets Bundethed til Guds Gerning i Historien hævdes det her i Tilslutning til Gerhard von Rads "Theologie des Alten Testaments": Sagen er jo, at man ikke når frem til Gamle Testamentes egen hensigt ved blot at udrede, hvorledes man historisk-videnskabeligt kan rekonstruere den israelitiske histories forløb. Man når kun Gamle Testamentes hensigt ved at spørge efter, hvad Israel selv har forkyndt som sin historie, d. v. s. hvorledes Israel har set Guds gerning ske i denne historie.

I Ny Testamente drejer Sagen sig om Forholdet mellem "den historiske Jesus" og Kerygmaets Kristus - eller mellem den "historiske" Sandhed og Skriftens Forkyndelse, hvor Forfatteren selv mener, at Jesu messianske Kaldsbevidsthed ikke lader sig skille fra Kristusbudskabet, der uden denne vilde miste sit nødvendige, historiske Fundament.

Alt i alt forekommer Bibelsynet stadig at være Exegesens påtrængende og ubesvarede Problem.

Ny-Fundamentalismens Replik.
Under Indtryk af, at den videnskabelige Relativisme i Bibelsynet automatisk også vil medføre en Devaluering af al etisk-religiøs Autoritet, fremkommer en voksende Bestræbelse på at genoplive et positivt Bibelsyn i Fundamentalismens Billede. Det hviler på følgende Præmisser:

Kristendommens Indhold er en Sandhedsåbenbaring gennem et frelseshistorisk Hændelsesforløb, der er kanaliseret gennem Guds skrevne Ord.

Hele Sandheden er afsluttende og endegyldigt åbenbaret for os. Og vi skal sige det efter, som de hellige Forfattere har sagt os for. Her har ratio - Fornuften - sin Opgave. Tro er således den lydige Modtagelse af den Sandhed, som er åbenbaret; hvorfor Vranglære - som en Løgnens Magt - er

værre end det moralske Fald.

Bibelen er Bærer af det autentiske Ord. Helligånden er Bibelens egentlige Ophavsmand, hvorfor Skriften har både real og formal Autoritet.

Herhjemme er Ny-Fundamentalismens Bibelsyn vel særligt kommet til Orde gennem Forfatteren, cand. jur. Poul Hoffmanns Skrifter og Virke.

I en lille Pjece: "DEN HELE BIBEL" (J. Frimodts Forlag, København 1969, 52 Sider) redegøres der kort og samlet for Tankerne herom.

Indledningsvis defineres "Fundamentalisme" som den Opfattelse, "at Bibelen, nøjagtig som den står, må betragtes som det fundament, det grundlag, hvorudfra alt andet må bedømmes, alle spørgsmål om sandhed i tro og liv og erkendelse" (S. 5).

Fundamentet gælder her ikke alene de frelsende Trossandheder, men også historiske og naturhistoriske Forhold. Afkristningens Faktum sættes i Forbindelse med Udglidningen i Bibelsynet. Og Forfatteren trøster sin eventuelle Anfægtelse under Modstanden mod Synet med Tanken om, at den profetiske Sandhed altid har været forfulgt, og at vi lever i de sidste Tider. Der er dæmonisk Kraft og Infiltration til Stede under det pæne Dækningsbillede "videnskabelig sandhedssøgen". Og Kirkens gamle Bibelsyn diskrimineres (NB! Det er nu slet ikke så gammelt i den hævdede Form!), for så vidt "Fundamentalismen" lader sig identificere med "ubetinget Bibeltroskab", der dog turde være mere omfattende og ubestemt, end Pjecen lader formode. Man kan nu ikke uden videre, som det gøres, identificere Kristendommens Krav på Absoluthed og Eksklusivitet med et bestemt Bibelsyn, som det hævdes her.

Sandhedskriteriet synes her desuden at være baseret på den bibeltroendes Erfaring af Lys og Frihed under sit Skriftsyn, der her får ham til ikke alene at sidestille, men næsten identificere Bibeldyrkelse og Kristustro. For den hele Skrift er "en levende Organisme", som man må "tage af Kristi hånd" (S. 40).

Poul Hoffmann, der hævder erkendelsesmæssigt at være ledet til sit Bibelsyn, er tilsyneladende indirekte ømskindet sårbar over for intellektuel Kritik. Han forsvarer sig ihærdigt over for en truende forstandsmæssig Nedvurdering og indlader sig tilmed på at ville diskutere og forsvare de bibelske Beretningers Sandhed på et rationelt, videnskabeligt Plan. Han vil virkelig drøfte Sagen med Skriftens Kritikere på disses eget Plan. Som om man alligevel skulde søge en "videnskabelig Basis" om ikke for Synets evidente Sikkerhed - så dog for dets Mulighed, selv om man jo ikke må erstatte "Bibelfundamentalismen" med en "Videnskabsfundamentalisme". Relativisering er jo aldrig en Løsning på Absolutternes Konflikt! (cf. S. 19). På Bibelens tilsyneladende indbyrdes modstridende Beretninger skal man kun anvende en komplementær Betragtning for at få Tingene til at stemme. At det anvendte Billede med Stereoskopet, der skal illustrere de divergerende, men alligevel sammenfaldende Synspunkter, så beror på et optisk Bedrag, synes ikke at genere.

Ny-fundamentalismens mere tragiske Konsekvenser - kirkeligt og teologisk - ses af den pågående Meningsudveksling i Sverige mellem Domprovst Danell og Biskop Bo Giertz (Referat i "Kirkelig Information" 1971, 8-9, S. 11 ff). Danell mener sig i sin Tro på Jesus som Guds Søn forpligtet til i sit Syn på Gamle Testamente også at lade sig vejlede af Jesu Udtalelser i Bibelspørgsmål som hævdede over al Kritik - som var disse Sandhe-

der parallelle med Budskabet om overnaturlig Undfangelse og legemlig Opstandelse – for at kunne fastholde Centraldogmet om Kristi Guddom. Implicite sidestilles et bastant bibelfundamentalistisk Skriftsyn med en – i øvrigt doketisk farvet – Kristologi.

Sporene skræmmer. Bibliolatri er ikke kun en Fromhedsytring, men bliver også en Sikkerhedsgaranti.

Således synes Poul Hoffmann at være "frelst" i sit Bibelsyn. Man kender tilsyneladende ikke Forskel på Tro på Bibelen – og Tro på Bibelens Gud. Ligesom den "fundamentale" Forskel på intellektuel Sandhedsmodtagelse og eksistentiel Sandhedsbasis ikke synes klar for "Fundamentalisterne". Et nærmere Studium af Søren Kierkegaards Værk kunde nok fremme Forståelsen. Det er med Rette blevet sagt, at Hoffmann gør Åbenbaringen til en Videnssag – en Gnosis, som ikke alene omfatter Fortidens Frelsesbegivenheder og Forhold, men tillige profetisk vil tyde Nutiden (evt. med parapsykisk Assistance fra moderne "Seere" tyde Tidernes Tegn som Klokketslet på Verdensuhret) og således orientere sig i det kommende Ragnarok. Den afviste Sammenligning med Jehovas Vidner er nu ikke så fjernliggende endda, selv om man undgår disses Uhyrligheder.

Hensigten er så god som dertil; men Fronten forrykkes, og "Opgøret" finder Sted på Bastioner, der dybest set ikke er væsentlige, – for ikke at sige det stærkere.

(Fortsættes)

DEN HELLIGE EUCHARISTI

Mel: Jesus dine dybe vunder, el.: Nu velan vær frisk til mode.

Herrens bord i dag er dækket,
Herrens folk er budt til fest!
Hver en sjæl på jord er vækket
til at være Jesu gæst.
Knæler ned ved Herrens bord,
lytter alle til hans ord!
Se! I brød og vin han kommer,
han, vor frelser og vor dommer!

For vor synd og for vor brøde
ofrer han sit legem nu,
for vor frelser skyld han døde,
for at fri os fra den gru,
som ved Adams fald blev vor.
Den er bødet ved hans sår.
Derfor iler vi med glæde
for vor Herres kød at æde.

Jesu kød og blod os gives
til vor styrkelse og tro.
Deraf håbet vort oplives,
og vi bliver glad og fro.
Hjertets tempel bygges op
Jesus bor nu i vor krop,
vi nu er ej mer de samme,
tændt er evighedens flamme!

Med vor frelser i vort indre
går vi ud i verdens larm.
Kraft os gives til at lindre
verdens sorg og syndens harm,
til at tale livets ord
til de folk, som ej det tror,
at forkynde Herrens glæde,
Himlens frydesang at kvæde!

Skrevet 14. februar 1969.

Frede Møller.

læst

Kirke og Stat i De nordiske Land. Universitetsforlaget, Oslo 1971. Pris innb.kr. 38,00.

OVENNÆVNTE bog er en første synlig frugt af det for få år siden stiftede Nordiske Selskab for Kirkeretsforskning.

De nordiske kirker er noget af et særsyn, i det mindste i den forstand, at vi i vore lande har bevaret et fast og nært forhold mellem kirke og stat – i sig selv en historisk anakronisme.

Med den udvikling, vi er inde i med det såkaldte pluralistiske samfund, vil spørgsmålet kirke-stat tid efter anden melde sig, og det vil om få år

Side 32 ►

meddelelser

KIRKEDAG

KIRKEDAGS UDVALGET for Storkøbenhavn meddeler, at næste kirkedag holdes Kristi Himmelfartsdag, den 11. maj i Eliaskirken, Vesterbros Torv. Der begyndes kl. 14 med nadvergudstjeneste, hvorefter kancellist Erik Rasmussen holder foredrag: "Videnskabelig fremtidsforskning og bibelske profetier".

PRÆSTEKONVENT I VIRRING

VI MINDER om præstekonventet i Virring, som er planlagt til 15. - 17. maj. Alle kirkeligt sindede præster og theologiske studenter indbydes. Ved redaktionens slutning foreligger følgende del af programmet:

Tirsdag den 16. maj: Kl. 8.00 messe ved pastor Børge Barsøe, Virring, prædiken ved Vater Heese, Nordstrand. – Kl. 17.00 vesper, prædiken ved pastor Knud Jakobsen, Farup.

Onsdag den 17. maj: Kl. 8.00 messe ved pastor Poul Ulsdal, Hemmet, prædiken ved pastor John Sørensen, Dreslette.

Af de planlagte foredrag kan nævnes: Pastor O. Lund Pallesen, Lyngby, "Kristuskætterier med konsekvenser".

Udførligt program med praktiske oplysninger vil blive udsendt snarest muligt.

KIRKEDAGE I TÅRNBY

DE ÅRLIGE KIRKEDAGE, som kredsen omkring Re-formatio arrangerer, er i år henlagt til Tårnby på Amager 2. - 4. september. Som hovedtema for kirkedagene har vi denne gang valgt: Mand og kvinde. Planen er at der begyndes lørdag den 2. september kl. 11 med brudemessen i Tårnby kirke. Følgende foredrag er planlagt: Som mand og kvinde skabte han dem. Denne hemmelighed er stor. Kaldet til ugift stand. En paneldiskussion har emnet: pæderaster – prostituerede – papirløse, med en politimand, en psykiater og en præst ved panelet. Pastor Hans C. Cavallin fra Uppsala har lovet at deltage i kirkedagene og har lovet os en meget spændende redøgørelse for perspektiver i den aktuelle økumenik ved præstekonventet om mandagen.

Vi regner med at udsende et fuldt udarbejdet program med næste nummer af Re-formatio.

På udvalgets vegne
Johs. M. Nielsen

RESERVERET POSTVÆSENET

 måske for alvor blive rejst fra politisk hold, når de unge i partierne kommer til magten.

I Sverige er det allerede for længst rejst fra både politisk og kirkeligt hold. Og da Sverige indtager en stærk position i Norden, og Danmark ganske særligt synes fristet til at etablere svenske forhold, er den svenske udvikling af stor interesse for den fremtidige udvikling af kirkens forhold til staten.

Karl Gustav Lindelöv bringer i bogen en fremragende gennemgang af det svenske læget, som det begyndte, udviklede sig og måske vil ende.

Bogens redaktør, Andreas Aarflot fremlægger de norske reformer – og så disse af væsentlig interesse, fordi det viser sig, at en evangelisk-luthersk kirke udmærket kan overleve med kirkelig-demokratiske organer fra bund til tops, hvilket så mange danske, kirkelige penne hidtil energisk har betvivlet.

Selv om Finland ligger yderst i det nordiske, er udviklingen og udredningen deraf også af betydning for os danske. En kirke kan nemlig godt have megen selvstændighed, uden at det derfor behøver at medføre et endeligt brud med staten.

Kort sagt: Den, som vil vide noget om, hvordan det ligger med kirkestat i de nordiske lande, bør anskaffe sig denne bog. En solid grundbog er det, og dertil en god håndbog at have ved hånden i påkommende tilfælde.

B. Riisgaard.

RE - F O R M A T I O nr. 2 marts 1972 15. årgang

V. Vestenaa: Det er fuldbragt.....	22
Poul Exner: Kommentar: Jesus Christ Superstar	23
Edmund Jensen: Det hellige kors	25
O. Lund Pallesen: Bibelsyn (5)	27
Frede Møller: Den hellige eucharisti	30
B. Riisgaard: Læst: Kirke og Stat i De nordiske Land	31
Meddelelser	31

RE - F O R M A T I O udsendes af en kreds af præster i den danske kirke.
 Redaktør (ansvarshavende): Sognepræst B. Riisgaard, Vestre Fjordvej 61, 9000 Ålborg. Telefon: Ålborg (08) 13 69 90.
 I redaktionen iøvrigt: Pastor C. B. Hansen, Elmesvinget 14, 9000 Ålborg; sognepræst Sigurd Mejndor, Hyllested, 8400 Ebeltøft; pastor O. Lund Pallesen, Rustenborgvej 5, 2800 Lyngby; sognepræst Poul Ulsdal, 6893 Hemmet.
 Ekspedition: RE-FORMATIO v/Knud Nørholm, Emdrupvej 37, 2100 København Ø. Postgiro 8 81 42. Telefon (01-68) Ryvang 2971 y. – Bladet kommer i 8 numre årligt og koster 20 kr. (for studerende 15 kr.).

Grafik: Knud Nørholm – Sats: Anders Studsgård på IBM Bold Face.